

Rozpad Československa a jeho ekonomické aspekty

Mnichovská dohoda a německá agrese

1938 a 2022

Letos 20. února jsem prohlásil, že v životě deseti milionů našich lidí za hranicemi musí nastat změna.

Obyvatelé (xxx) se rozhodli pro svou historickou vlast, a my jsme jejich volbu podpořili. Jak jsem řekl, nemohli jsme jednat jinak.

To, co se nyní děje na (xxx), je podle nás genocida.

Jejich) utrpení je nevýslovné. Pro každý národní projev vůle jsou honěni a štváni jako dravá zvěř. (Naše země) dalšího utlačování nestrpí.

1938 – rozpad Versailleského systému

- V březnu bylo **k Německu připojeno Rakousko** (tzv. anšlus)
- V dubnu Henleinova Sudetoněmecká strana představila své autonomistické požadavky
- Na podzim vyvrcholila německá kampaň proti Československu
- Vláda byla vystavena silnému mezinárodnímu tlaku ustoupit německým požadavkům –
21. září 1938 přijetí anglo-francouzského ultimáta

Vyhrocení „sudetské krize“

Titulky novin Völkischer Beobachter 20. září 1938:

Tak zuří husitští vraždící pacholci

Žena ve vysokém stupni těhotenství zbita a odvečena

Německá krev žaluje

Kojící matky zbity

Žena a dítě rozdrčeny tankem

Zastřeleni jako vzteklí psi

Požár lesa má zničit obec - prchající ženy a děti v palbě kulometů

Českokomunistické přípravy k hromadné vraždě Němců v Ústí

Od českých honících psů uštván

Vražda jakýmkoliv prostředkem

Krev umučených žaluje

Mnichovská dohoda (29.-30.9. 1938)

Územní ztráty

- ČSR přišlo o 30 % svého území a třetinu obyvatel.
- **Polsku** po jeho ultimátu na začátku října 1938 bylo **postoupeno Těšínsko**.
- **Vídeňská arbitráž** Německa a Itálie z počátku listopadu 1938 rozhodla o odstoupení části jižního a východního Slovenska a Podkarpatské Rusi ve prospěch Maďarska.

Ekonomické důsledky územních změn

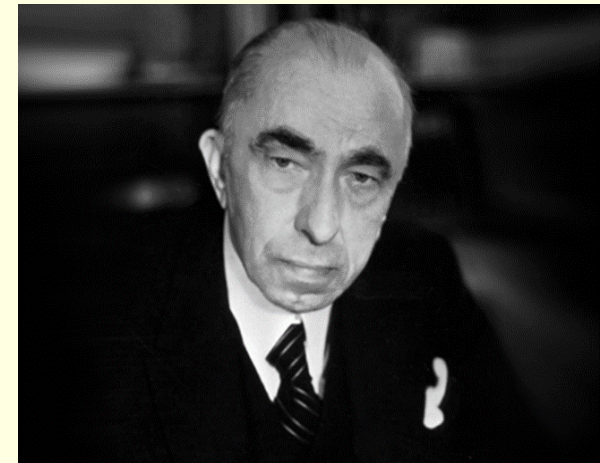

- V obsazených územích zůstaly dvě pětiny průmyslové kapacity
- Zúžil se vnitřní trh a zanikly dlouhodobé ekonomické vazby mezi vnitrozemím a pohraničím
- Sociální a hospodářské problémy

Tzv. druhá republika (1938-1939)

- Prezident Beneš abdikoval a poté odešel do exilu
- Novou hlavou státu byl zvolen Emil Hácha
- **Slovensko a Podkarpatská Rus získaly autonomii**
- Byly rozpuštěny politické strany, které nahradily vládní Strana národní jednoty a opoziční Národní strana práce – KSČ byla zakázána

14.-15. březen 1939 – okupace českých zemí

Protektorát Čechy a Morava

Aufruf an die Bevölkerung!

Auf Befehl des Führers und Obersten Befehlshabers der Deutschen Wehrmacht habe ich im Lande Böhmen mit dem heutigen Tage die vollziehende Gewalt übernommen.

Hauptquartier Prag, den 15. März 1939.

Der Oberbefehlshaber der Heeresgruppe 3

Blaskowik

General der Infanterie.

Rozkas pro Obyvatele!

Na rozkas Votze a neivřišiho Prezidenta německe Armady převzal sem v zemi česke s nešnim dnem celou moc.

Hlavni-Quartier Praha, dne 15. Brězna 1939

Vrchni Komandant Armadni-Odil 3

Blaskowitz

General Pjechoty

Moravské slovo

BRNO, pátek 17. března 1939

20 hal.

č. 65

Říšský kancléř Hitler vyhlásil

Protektorát český a moravský

Třináct bodů ustanovení - Jsme součástí německé

říše - Protektorát je autonomní a má samosprávu -

Kancléř Hitler jmenuje protektora - Příslušníci ně-

mecké národnosti jsou říšskými občany - Protekt-

rát bude mít vyslance v Berlíně

Praha 16. března. — Úředně se oznamuje: Vůdce podepsal dnes na Hradě pražském tento výnos o protektorátu Čech a Moravy:

Po tisíc let náležely k životnímu prostoru německého národa Česko-moravské země. Násilí a nerozum vytrhly je svévolně z jejich starohistorického okolí a posléze jejich zapojením do umělého útvaru Česko-Slovenska vytvořily ohnisko stálého neklidu. Rok od roku zvěšovalo se nebezpečí, že z

blaha a obecný mír tak rozhodně důležitých oblastech trpěti žádně trvalé poruchy. Dříve nebo později muselo by nésti nejtěžší následky jako mocnost dějinami a zeměpisnou polohou nejsilněji interesovaná a spolupostížená.

Odpovídá tudíž příkazu sebezáchrany, jastíže německá říše se rozhodnuta zasáhne rozhodně k zajištění základu rozumného středoevropského řádu a vydání rozřazení, které z toho vyplývá, neboť deložovala už ve svůj

<https://ftp.aspi.cz/opispdf/1939/028-1939.pdf>

Centrální regulace ekonomiky

- V průmyslových závodech byl stanoven přesný výrobní program a centrálně byly přidělovány zakázky, suroviny, polotovary i paliva
- V zemědělství byl zaveden systém povinných dodávek
- Byly vytvořeny podnikatelské organizace s povinným členstvím

Změny hospodářského a sociálního vývoje

- Do oběhu dána také německá marka, oproti koruně byla nadhodnocena (kurz 1:10)
- V říjnu 1940 byla mezi Německem a Protektorátem **zřízena celní unie**
- V létě 1939 byly zřízeny úřady práce, jejichž hlavním úkolem bylo zajišťování náboru pracovních sil do Německa
- Po vypuknutí války byl zaveden **přídělový systém**

1938 a 2022

Letos 20. února jsem prohlásil, že v životě deseti milionů našich lidí za hranicemi musí nastat změna. (Hitler 1938)

Obyvatelé (xxx) se rozhodli pro svou historickou vlast, a my jsme jejich volbu podpořili. Jak jsem řekl, nemohli jsme jednat jinak.

To, co se nyní děje na (xxx), je podle nás genocida. (Putin 2022)

Jejich) utrpení je nevýslovné. Pro každý národní projev vůle jsou honěni a štváni jako dravá zvěř. (Naše země) dalšího utlačování nestrpí.

Shrnutí

- **Po přijetí Mnichovské dohody** v roce 1938 se začal v ČSR prosazovat **německý vliv**.
- V březnu 1939 Německo obsadilo české země a přeměnilo je v **Protektorát Čechy a Morava**. Slovensko získalo samostatnost.
- Německo chtělo využít především průmyslový potenciál českých zemí a přeměnit je v jednu ze svých hlavních zbrojíren bylo.